

STORHETER OCH SAMBAND

SI ENHETER

NÅGRA GRUNDENHETER

För längd	meter	m
För massa	kilogram	kg
För tid	sekund	s
För elektrisk ström	ampere	A
För temperatur	kelvin	K

NÅGRA HÄRLEDDA ENHETER

För frekvens	hertz	Hz	1 Hz = 1/s
För kraft	newton	N	1 N = 1 kg m/s ²
För tryck,	pascal	Pa	1 Pa = N/m ²

För energi, arbete	joule	J	1 J = 1 Nm
För effekt	watt	W	1 W = 1 J/s
För elektrisk spänning	volt	V	1 V = 1 W/A

NÅGRA TILLÄGGSENHETER

För tid	minut	min	1 min = 60 s
	timme	h	1 h = 3 600 s = 60 min
För plan vinkel	grad	°	1° = 1/360 av ett varv
För volym	liter	l	1 l = 1 dm ³

OMRÄKNINGSFAKTORER

VOLYMFLÖDE, q_v

l/s	m ³ /h	m ³ /s	l/min
0,016 7	0,080 0	0,000 018 7	1
0,278	1	0,000 278	16,7
1	3,60	0,001 00	60,0
1000	3600	1	60 000

KRAFT, F

N	kp
1	0,102
9,81	1

KRAFTMOMENT, M

Nm	kpm
1	0,102
9,81	1

TRYCK, p

Pa pascal N/m ²	bar	mm vp mm Aq mm H ₂ O	mm Hg (vid 20°C)	Kp/cm ²	pal (g) 1bt/l ⁿ
1	0,000 010 0	0,102	0,007 53	0,000 010 2	0,000 145
9,79	0,000 097 9	1	0,073 7	0,000 1	0,001 42
133	0,001 33	13,6	1	0,001 36	0,019 3
6 895	0,088 9	704	51,9	0,070 4	1
100 000	1	10 215	753	1,020	14,5

ENERGI

J (= Ws)	kWh	kpm	kcal
1	$0,277\ 8 \times 10^{-8}$	0,102 0	$0,238\ 8 \times 10^{-3}$
98,07	$2,724 \times 10^{-6}$	1	$2,342 \times 10^{-3}$
$4,187 \times 10^3$	$1,163 \times 10^{-8}$	426,9	1
$3,6 \times 10^8$	1	$0,367\ 1 \times 10^6$	859,8

EFFEKT

W (= J/s)	kW (= KJ/s)	kcal/h	hk
1	10^3	0,859 8	$1,36 \times 10^{-3}$
10^3	1	$0,859\ 8 \times 10^3$	1,360
1,163	$1,163 \times 10^{-3}$	1	$1,581 \times 10^{-3}$
735,5	0,735 5	632,4	1

BETECKNINGAR

RUM

Symbol		Enhet
l	Längd	m
b	Bredd	m
h	Höjd	m
t	Tjocklek	m
r	Radie	m
d	Diameter	m
A	Area	m ²
V	Volym	m ³

AKUSTIK

Symbol		Enhet
A	Absorptionsarea	m ² Sabine
c	Ljudhastighet	m/s
D	Nivåskillnad	dB
f	Frekvens	Hz
i	Intensitet	W/m ²
L	Ljudnivå	dB ref 2×10^{-9} Pa
L _A	A-vägd ljudtrycksnivå	dB ref 2×10^{-9} Pa
L _p	Ljudtrycksnivå	dB ref 2×10^{-9} Pa
L _w	Ljudeffektnivå	dB ref 10^{-12} W
L _{wA}	A-vägd Ljudeffektnivå	dB ref 10^{-12} W
L _I	Ljudintensitetsnivå	dB ref 10^{-12} W/m ²
L _{EO}	Ekvivalent ljudnivå	dB ref 2×10^{-5} Pa
Q	Direktivitetsfaktor	
R	Rumskonstant	
R	Reduktionstal	dB
T	Efterklangstid	s
α	Absorptionsfaktor	
λ	Våglängd	m

FORMLER

Luftflöde, q m³/s

$$q = A \times v$$

A = tvärsnittsarean, m²

v = lufthastigheten, m/s

Dynamiskt tryck, p_d Pa

$$p_d = \frac{\rho v^2}{2}$$

ρ = luftens densitet, kg/m³

v = lufthastigheten, m/s

Hydraulisk diameter, d_h m

$$d_h = \frac{4 \times A}{O}$$

A = tvärsnittsarean, m²

O = kanalens omkrets, m

d_h för rektangulär kanal

$$d_h = \frac{2 \times a \times b}{a + b}$$

a och b är kanalens sidor

d_h för cirkulär kanal

$d_h = d =$ kanaldiametern

Totaltryckfall - tilluft, p_t Pa

$$p_t = p_s + p_d$$

p_s = statiskt tryckfall, Pa

p_d = dynamiskt tryckfall, Pa

Totaltryckfall - frånluft, p_t Pa

$$p_t = (p_s) + p_d$$

$-p_s$ = negativt statiskt tryckfall, Pa

p_d = dynamiskt tryckfall, Pa

Tvärsnittsarea cirkulär kanal, A m²

$$A = \frac{\pi \times d^2}{4}$$

d = kanalens diameter, m

$\pi \approx 3,14$

Omkrets cirkulär kanal, O m

$$O = \pi \times d$$

d = kanalens diameter, m

$\pi \approx 3,14$

Luftens densitet, ρ kg/m³

$$\rho_t = 1,293 \times \frac{B}{1013} \times \frac{273}{273 + t}$$

B = Barometerståndet, mbar

t = lufttemperaturen, °C

$\rho \approx 1,2$ vid + 20°C

Kastlängd vid alternativ sluthastighet, L_R m

$$L_R = L_{0,2} \times \frac{0,2}{V_R}$$

$L_{0,2}$ = kastlängd till sluthastigheten 0,2 m/s enligt katalogdata, m

V_R = vald alternativ sluthastighet, m/s